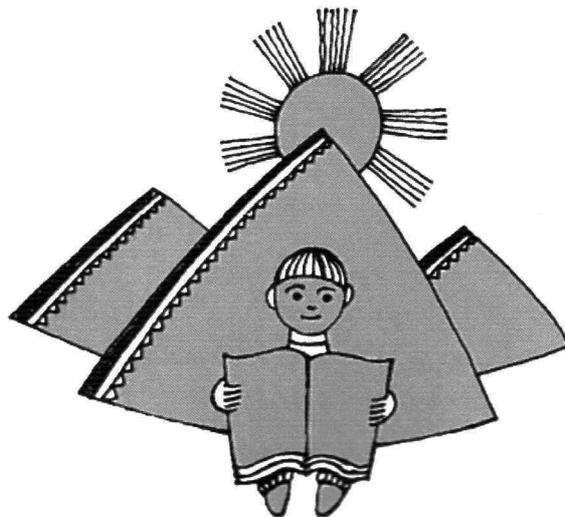

РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

**Матеріали
студентської науково-практичної
інтернет-конференції**

6-7 травня 2015 р.

м. Івано-Франківськ, Україна - 2015

Розвиток особистості молодшого школяра: сучасні реалії та перспективи:

Матеріали студентської науково-практичної інтернет-конференції. – Івано-Франківськ, Бойчук А.Б. 2015. – 246с.

Випуск присвячено 75-річчю заснування

Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Друкується за рішенням кафедри теорії та методики початкової освіти

Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Протокол № 12 від 5 травня 2015 р

Редакційна колегія:

Антонова Олена Євгенівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки Житомирського державного університету

Земба Беата Анна доктор кафедри соціальної педагогіки та реабілітації Жешівського університету (Польща)

Іванюк Ганна Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Кіліченко Оксана Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики початкової освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Коваль Людмила Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту психолого-педагогічної освіти та мистецтв Бердянського державного педагогічного університету

Комар Ольга Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Кондратюк Світлана Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри дошкільної та початкової освіти Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка

Мартиненко Світлана Миколаївна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри початкової освіти і методик викладання гуманітарних дисциплін Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Тарасенко Галина Сергіївна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної та початкової освіти Вінницького державного педагогічного університету ім. М.Коцюбинського

Ткаченко Ольга Михайлівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки дошкільної та початкової освіти Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Хімчук Ліліана Іванівна – кандидат психологічних наук, доцент кафедри теорії та методики початкової освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Хрущ Василь Дем'янович – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики початкової освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Шапошнікова Ірина Миколаївна – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і методики початкового навчання Київського національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова

Зміст

Сучасні проблеми навчання, виховання та розвитку учнів початкової школи

1	<i>Батерук І.</i> Розвиток творчих здібностей молодших школярів у навчальному процесі початкової школи.....	1
2	<i>Башико Р.</i> Формування культури поведінки молодших школярів.....	3
3	<i>Бенза С.</i> Моральні цінності та ідеали дітей молодшого шкільного віку.....	4
4	<i>Бережна Ю.</i> Формування читацьких інтересів молодших школярів.....	6
5	<i>Бігун І.</i> Педагогічні засоби розумового виховання в сучасній початковій школі.....	8
6	<i>Богдан Н.В.</i> Виховання в учнів початкової школи культури міжнаціонального спілкування...	10
7	<i>Босик О.</i> Усні обчислення – ефективна форма організації роботи учнів на уроках математики	12
8	<i>Візнович Я.</i> Особливості морально-духовного виховання молодших школярів на уроках музики	14
9	<i>Гелега Г.</i> Стимулювання навчальної діяльності молодших школярів – провідна проблема сучасної школи.....	16
10	<i>Григоренко Т.</i> Формування лексичних умінь майбутніх учителів початкової школи засобами мовно-мовленнєвих вправ.....	17
11	<i>Гут Х.</i> Розвиток творчих здібностей на уроках математики за допомогою інтеграції.....	19
12	<i>Данчук С.</i> Формування духовних цінностей засобами музики.....	21
13	<i>Дарвай В.</i> Принципи етноестетичного виховання дітей молодшого шкільного віку.....	23
14	<i>Дзудзило Л.</i> Формування моральних цінностей молодших школярів засобами українського народознавства на уроці літературного читання.....	25
15	<i>Дробаха І.</i> Особливості розвитку математичних здібностей молодших школярів.....	28
16	<i>Дряшкаба А.</i> Шляхи формування моральних якостей молодших школярів засобами українських народних традицій.....	29
17	<i>Загребельська В.</i> Шляхи художньо-естетичного виховання молодших школярів: характеристика, принципи реалізації.....	31
18	<i>Загрійчук М.</i> Моральне виховання молодших школярів засобами народної педагогіки.....	33
19	<i>Зварич Н.</i> Формування комунікативних умінь першокласників у процесі проектної діяльності	35
20	<i>Іванців І.</i> Екологічне виховання учнів у початковій школі.....	37
21	<i>Кикоть Н.</i> Формування культури спілкування учнів початкової школи засобами мовленнєво-ситуативних вправ.....	39
22	<i>Коваль Н.</i> Система аналітичних умінь учнів на уроках літературного читання.....	41
23	<i>Костюк В.</i> Науково-методичні засади здійснення пропедевтики професійної орієнтації молодших школярів.....	44
24	<i>Костюк О.</i> Розвиток творчих здібностей в учнів початкових класів на уроках математики.....	46
25	<i>Курциук О.</i> Формування предметної математичної компетентності в учнів початкової школи	48
26	<i>Лабенська Н.В.</i> Театралізована гра як засіб розвитку творчих умінь молодших школярів.....	50
27	<i>Лехенко Р.</i> Змістовий аспект проблеми національної свідомості молодших школярів.....	52
28	<i>Люттик О.І.</i> Екологічне виховання молодших школярів засобами усної народної творчості	53
29	<i>Макара І.</i> Формування читацької самостійності молодшого школяра.....	55
30	<i>Малкович М.</i> Вплив комп'ютерних ігор на поведінку молодших школярів.....	57
31	<i>Марченко Ю.</i> Формування мовленнєвої компетентності молодших школярів на уроках української мови.....	59
32	<i>Матвєєва Ю.</i> Інтелектуальний розвиток молодших школярів у процесі вивчення іноземної мови.....	61
33	<i>Мінів Т.</i> Підготовка дитини до навчання в школі.....	63
34	<i>Поліщук О.</i> Інтерактивне навчання на уроках української мови в 3–4 класах.....	66
35	<i>Петрів І.</i> Родинне виховання як основа становлення та розвитку учнів молодшого шкільного віку.....	68

Розвиток особистості молодшого школяра: сучасні реалії та перспективи

36	<i>Пронюк В.</i> Виховання моральних цінностей молодших школярів у позаурочній діяльності....	71
37	<i>Ріхтер О.</i> Теоретичні основи гендерного виховання молодших школярів.....	72
38	<i>Романишин Н.</i> Розвиток творчих здібностей молодших школярів на уроках в початковій школі	74
39	<i>Рошко Л.</i> Розвиток пізнавальної активності учнів молодших класів.....	76
40	<i>Рубель М.</i> Формування готовності молодших школярів до спілкування.....	78
41	<i>Руда К.</i> Активізація пізнавальної діяльності молодших школярів шляхом впровадження інтерактивних технологій.....	80
42	<i>Савчин Я.</i> Значення казки у процесі морального виховання дітей молодшого шкільного віку	82
43	<i>Саснко А.</i> Гендерне виховання молодших школярів як наукова проблема.....	84
44	<i>Сіщук О.</i> Розвиток особистості: основні чинники і важелі впливу.....	86
45	<i>Смик (Роменець) З. Т.</i> Психолого-педагогічні закономірності соціального становлення особистості в молодшому шкільному віці.....	88
46	<i>Сташенко А.</i> Формування естетичного ставлення до природи у молодших школярів.....	89
47	<i>Сторожук К.</i> Патріотичне виховання молодших школярів як науково-педагогічна проблема	91
48	<i>Топольницька О.</i> Оцінювання першокласників як психологічне погляджування.....	93
49	<i>Фалатюк Т.</i> Шляхи розвитку алгоритмічного мислення молодших школярів на уроках у початковій школі.....	95
50	<i>Хімчук В.</i> Формування основ правової свідомості в учнів молодшого шкільного віку.....	96
51	<i>Чайка А.</i> Формування екологічних цінностей молодших школярів у контексті освіти сталого розвитку.....	99
52	<i>Шевченко А.</i> Естетичне сприймання художньої дійсності як засіб розвитку особистості молодших школярів.....	101
53	<i>Шило І.</i> Формування загальнокультурної компетентності молодших школярів засобами театральної педагогіки.....	103
54	<i>Шкіль М.</i> Підготовка дітей до навчання в школі як педагогічно-психологічна проблема.....	105
55	<i>Шпирун О.</i> Формування морально-етичних цінностей молодших школярів засобами українського народознавства.....	107
56	<i>Штогрин І.</i> Формування в молодших школярів пізнавального інтересу засобами усної народної творчості.....	108

Історія освіти: ретроспективний погляд на інновації в навчально-виховному процесі початкової школи

57	<i>Бегметюк М.</i> Соціально-педагогічні ідеї М. Монтесорі у сучасній вітчизняній школі.....	110
58	<i>Вольська О.</i> поширення ідей Марії Монтесорі у світовій педагогіці ХХ століття.....	112
59	<i>Макогін В.</i> Вплив спадковості на розвиток особистості (історико-педагогічний аспект)	114
60	<i>Николин Л.</i> Використання ідей української родинної педагогіки у навчально-виховному процесі початкової школи.....	116

Теоретичні та методичні основи розвитку інноваційних процесів в освітньому середовищі початкової школи

61	<i>Zięba A.</i> Zasob internetu w rozwijaniu pozalekcyjnych zainteresowan dziecięcych.....	117
62	<i>Власик Н.</i> Інноваційні педагогічні технології в початковій школі: теорія та практика.....	118
63	<i>Гутник Н.</i> Використання інформаційних технологій навчання на уроках в початковій школі.....	120
64	<i>Данків І.</i> Формування предметної математичної компетенції молодших школярів за допомогою інтерактивних технологій навчання.....	122
65	<i>Караянова Ю.</i> Застосування технології організації диференційованого навчання на уроках математики в початковій школі.....	126
66	<i>Козинець Ю.</i> Технологія організації навчальної проектної діяльності на уроках математики в початковій школі.....	128
67	<i>Комар Л.</i> Використання елементів пісочної терапії в навчально-виховному процесі початкової	

Матеріали студентської науково-практичної інтернет-конференції. Випуск 1

школи.....	130
68 <i>Лоїк О.</i> Розвиток читацької культури молодших школярів.....	132
69 <i>Минай Ю.</i> Інформаційно-комунікаційні технології в початковій школі.....	134
70 <i>Настішин В.</i> Інновації у застосуванні засобів театральної педагогіки в навчально-виховному процесі зош і ступеня.....	136
71 <i>Пацуля Ю., Смилова О., Юрчук Я.</i> Інноваційні форми презентації індивідуальної навчально-дослідної роботи студентів із «історії педагогіки».....	139
72 <i>Праженик Г.</i> Використання здоров'язбережувальних технологій у навчально-виховному процесі початкової школи.....	141
73 <i>Рішко Л.</i> Використання інформаційних технологій у початковій школі.....	143
74 <i>Федорів Н.</i> Використання інтерактивних технологій на уроках трудового навчання в початковій школі.....	145
75 <i>Шандрацька К.</i> Роль інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні учнів початкової школи української (рідної) мови.....	146

Компетентнісний підхід до організації навчально-виховного процесу початкової школи

76 <i>Абрашкін Є.</i> Здоров'язберігаюча організація навчально-виховного процесу на уроках математики в початковій школі.....	148
77 <i>Бабченко Ю.</i> Сучасні підходи до організації навчання.....	151
78 <i>Бойчук О.</i> Роль групових форм роботи в розвитку комунікативної культури молодших школярів.....	153
79 <i>Большакова Х.</i> Особливості поєднання урочної і позаурочної форм роботи вчителя.....	154
80 <i>Голок Р., Шкрабалюк С.</i> Використання навчального діалогу в контексті компетентісного підходу до навчання дітей у школі і ступеня.....	156
81 <i>Злотнік Я.</i> Театралізація як ефективний метод організації творчої діяльності молодших школярів.....	158
82 <i>Казакова Ю.</i> Діалогова взаємодія вчителя і учнів у навчальній діяльності початкової школи.....	160
83 <i>Керніцька І.</i> Диференційовані задачі на уроках математики.....	162
84 <i>Король В.</i> Особливості використання інтерактивних методів навчання в початковій школі.....	163
85 <i>Кравченко Н.</i> Роль функціонально-стилістичного і текстоцентричного підходів у навчанні молодших школярів української (рідної) мови.....	165
86 <i>Курусь Т.</i> Особливості моделювання сучасного уроку математики на засадах компетентісного підходу.....	167
87 <i>Мельничук І.</i> Проблема обдарованих дітей та організація їх навчання.....	169
88 <i>Мостбауер С.</i> Застосування інтерактивних методів на уроках трудового навчання у початковій школі.....	170
89 <i>Негрук С.</i> Використання українського пісенного фольклору в навчально-виховному процесі початкової школи.....	172
90 <i>Палєєва І.</i> Дидактичні основи використання комп'ютера на уроках у початковій школі.....	174
91 <i>Пішаєк М.</i> Використання інтерактивних методів навчання у початковій школі.....	176
92 <i>Рихель Ю.</i> Ритмопластика в початковій школі: від рухів та емоцій до слова.....	178
93 <i>Савчин М.</i> Педагогічні умови використання дидактичних ігор у навчальному процесі початкової школи.....	180
94 <i>Сігасва О.</i> Застосування технології організації ігрової навчальної діяльності на уроках математики в початковій школі.....	182
95 <i>Федорович В.</i> Нестандартні уроки в початковій школі. вимоги до їх проведення.....	184
96 <i>Чеснова М.</i> Розвиток життєвої компетентності молодшого школяра у проектній діяльності.....	186
97 <i>Шатіло Д.</i> Використання арт-терапевтичних технік у виховному процесі початкової школи.....	189
98 <i>Яременко І.</i> Реалізація компетентісного підходу в навчанні молодших школярів.....	191

Розвиток особистості молодшого школяра: сучасні реалії та перспективи

Особливості організації інклюзивної освіти з

учнями молодшого шкільного віку

99	<i>Buda Katarzyna.</i> Agresja werbalna w szkole i jej przyczyny oraz formy działań profilaktycznych ograniczających to zjawisko.....	193
100	<i>Безверхня В.</i> Ліворукість як психолого-педагогічна проблема.....	195
101	<i>Лищенко Н.</i> Проективні методики в роботі з важкохворими дітьми.....	196
102	<i>Радюк А.</i> Інклюзивна освіта з учнями молодшого шкільного віку: особливості організації....	198
103	<i>Jamrozik Sylwia.</i> Problemy wychowawcze i edukacyjne dzieci dotkniętych migracją zarobkową rodziców.....	200

Діагностичні методики вивчення особистості молодшого школяра

104	<i>Жученко В.</i> Діагностика шкільної мотивації учнів початкових класів.....	202
105	<i>Овсянникова О.</i> Діагностика сімейних відносин з використанням малюнкових тестів у молодшому шкільному віці.....	203
106	<i>Пукас О.</i> Діагностичні методики вивчення розумового розвитку молодших школярів.....	205

Актуальні проблеми фахової підготовки майбутніх учителів початкової школи

107	<i>Аркуша І.</i> Методичні основи підготовки майбутніх учителів до впровадження інформаційних технологій у процесі вивчення курсу «Я і Україна»	207
108	<i>Атаманова Л.</i> Підготовка майбутнього вчителя до формування екологічної культури молодших школярів.....	209
109	<i>Бурдейна О.</i> Підготовка майбутніх учителів до здійснення початкової математичної освіти.....	210
110	<i>Гусак А.</i> Аспекти підготовки майбутніх учителів початкової школи до художньо-педагогічної діяльності.....	211
111	<i>Ковач М.</i> До питання формування авторитету педагога.....	212
112	<i>Кос Л.</i> Морально-психологічні якості особистості вчителя як передумови педагогічного такту..	214
113	<i>Кувик М.</i> Шляхи формування навичок спілкування та співпраці вчителя.....	216
114	<i>Кунка А.</i> Підготовка студентів до взаємодії з батьками учнів молодшого шкільного віку.....	218
115	<i>Луканюк І.</i> Формування навичок самовиховання у майбутніх вчителів початкових класів.....	220
116	<i>Марфісевич М.</i> Комунікативна культура як складова професійної компетентності вчителя початкових класів.....	222
117	<i>Нагорна А.</i> Самостійна робота студентів як засіб стимуляції пізнавальної активності майбутніх учителів.....	224
118	<i>Обідняк У.</i> Авторитет учителя: засадничі підвалини.....	226
119	<i>Олексюк С.</i> Формування умінь і навичок самовиховання майбутнього вчителя.....	227
120	<i>Підлуцька О.</i> Диференціювання навчальної роботи вчителя початкових класів.....	229
121	<i>Прихідько В.</i> Формування професійно-педагогічних здібностей майбутнього вчителя початкових класів.....	231
122	<i>Степаненко О.</i> Використання частково-пошукового методу в методико-математичній підготовці майбутніх вчителів початкових класів.....	233
123	<i>Столярова О.</i> Актуальні проблеми фахової підготовки майбутніх учителів початкової школи....	235
124	<i>Щербюк Ю.</i> Особливості розвитку педагогічної техніки молодого вчителя.....	237
125	<i>Яблінська Т.</i> Підготовка майбутніх учителів до розвитку духовності учнів молодшого шкільного віку.....	239

ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ СПІЛКУВАННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЗАСОБАМИ МОВЛЕННЕВО-СИТУАТИВНИХ ВПРАВ

*Кикоть Н., магістрант напрямку підготовки «Початкова освіта» Педагогічного інституту
Науковий керівник: Дубовик С.Г., кандидат педагогічних наук, доцент
Київський педагогічний університет імені Бориса Грінченка*

Постановка проблеми. Актуальними питаннями сьогодення є посилення уваги до мовної освіти в країні, необхідність формування особистості, яка відзначалася б свідомим ставленням до рідної мови, високою культурою спілкування в різних життєвих ситуаціях, мовленнєвою активністю на всіх етапах оволодіння мовою як засобом спілкування, пізнання і впливу.

Спілкування є однією з найфундаментальніших, найвищих особистих і соціальних потреб людини, котра включається в нього з моменту свого народження. **Головна особливість спілкування** – взаємодія. Процес спілкування охоплює соціальну взаємодію членів суспільства – їх спільну діяльність, інтеракцію і власне комунікацію. Упорядкованість досягається за допомогою правил і норм, які регулюють характер спілкування залежно від його мети і засобів. Спілкуючись, люди мають враховувати соціальні норми, звичаї, традиції, що існують у даному суспільстві, колективі [1].

Аналіз досліджень і публікацій. Термін “спілкування” вживають переважно для характеристики міжособистісних стосунків, передачі форм культури і спільного досвіду, взаємодії, взаєморозуміння, взаємовпливу людей (О.Я.Гойхман, О.І.Даниленко, А.М.Емірова, Т.К.Чмут). Сталі форми спілкування пов’язані з умовами спілкування людей і утворюються в процесі закріплення виражальних засобів відповідно до певної мовленнєвої ситуації [5, с. 10].

Культура спілкування є частиною загальної духовної культури особистості. А невміння правильно спілкуватись, відповідно, свідчить про бездуховність людини. У період становлення України як самостійної держави проблема культури спілкування набуває, як ніколи, важливого значення. З огляду на це визначальною стає для нашого суспільства проблема вміння спілкуватись як на офіційному, діловому, так і на чисто побутовому рівнях [3, с.12].

Проблемі розвитку мовлення у навчально-виховному процесі надавали великого значення відомі педагоги Я. Коменський, К. Ушинський, вчені-методисти Л. Айдарова, Л.

Матеріали студентської науково-практичної інтернет-конференції. Випуск 1

Варзацька, М. Вашуленко, Н. Грипас, І. Зязюн, В. Каліш, В. Мельничайко, М. Пентилюк, Г. Сагач, І. Синиця, М.Стельмахович, О.Хорошковська, Г. Шелехова та ін.

Науковому розв'язанню питань, пов'язаних із вихованням у молодших школярів культури спілкування, сприяли дослідження Р. Шулигіної, В.Киричок, А. Єланської, О. Казарцевої, Т. Кошманової, В. Матвеева, А.Панова, І. Бега, В. Малахова, Я. Радевича-Винницького, Н.Формановської, І. Цимбалюка, М. Білоус, О. Миронюк, С. Богдан, М.Стельмаховича, Н. Бугай, Б. Буяльського, А. Оверчук, Є. Чак, у яких висвітлюються теоретичні й методичні аспекти формування гуманістичних відносин у системі спілкування учнівської молоді, а також роль культури взаємин між людьми у світлі вимог народної педагогіки.

На нашу думку, саме використання мовленнєво-ситуативних вправ є тим засобом, який дозволяє розв'язати це найважливіше завдання, враховуючи запити сучасного школяра. Застосування мовленнєво-ситуативних вправ на уроках української мови сприятиме формуванню в учнів початкової школи культури спілкування, збагаченню їхнього мовлення словами ввічливості.

Мета статті полягає у висвітленні теоретичних аспектів культури спілкування, у розкритті необхідності формування культури спілкування як однієї з найважливіших складників загальної культури молодших школярів.

Виклад основного матеріалу статті. Культура спілкування – живий організм, що розвивається та пов'язаний із економічним і духовним життям суспільства, живо відгукується на ті зміни, які відбуваються в суспільній свідомості внаслідок життєвих реалій. Але є в ній і практично незмінні компоненти, які не залежать від правил поведінки і стереотипів, що існують в тому або іншому суспільстві. Ці компоненти – духовність і спрямованість на саморозкриття й самореалізацію особистості. Культура спілкування – показник взаємостосунків особистості та суспільства, що цю особистість оточує. Отже, формуючи культуру спілкування в учнів початкової школи можна впливати на становлення його особистості.

Культура спілкування – це вміння встановлювати зворотний зв'язок, відгукнутися на думки, почуття, турботи й проблеми іншої людини. Власне, будь-який прояв людської культури, як і культура загалом, може бути розглянутий як культура спілкування, оскільки за своєю сутністю культура є інтерсуб'єктивною [4, с. 25].

Водночас про культуру спілкування нерідко говорять і в особливому значенні – так само як про культуру праці, культуру дозвілля, культуру побуту тощо. У такому випадку під культурою спілкування розуміють передусім наявні в суспільстві і в людському житті форми розвитку спілкування як такого, форми його структурування й ціннісно-сислової організації, а також їхню реалізацію безпосередньо в стосунках між людьми. Моральний аспект культури спілкування при цьому охоплює, природно, такі форми останньої, котрі мають морально-етичний характер, тобто певні цінності, норми, звичаї, традиції та інші способи регуляції поведінки, що визначають власне моральну структуру міжсуб'єктних відносин і забезпечують їхню реалізацію.

Культура спілкування між людьми ґрунтується на дотриманні загальних правил поведінки, відомих під словом «етикет». Етикет належить до загальнолюдських норм моралі. Це слово у перекладі з французької означає «ярлик», «церемоніал». За словами французького філософа Вольтера, етикет — це «розум для тих, хто його не має». Призначення етикету — захист честі й гідності людей у спілкуванні.

У культурі спілкування є два взаємопов'язаних аспекти: зовнішній, ритуальний, «етикетний» і внутрішній, соціально-психологічний.

Ритуальний, «етикетний» аспект культури спілкування називають «зовнішньою культурою». Вона відображується у виконанні загальноприйнятих ритуалів спілкування, правил етикету, диктуючих, що і як належить робити під час спілкування. Характер цих відношень утворює другий, більш глибокий прошарок культури спілкування – її соціально-психологічний аспект («внутрішня культура») [2, с. 16].

Існують окремі загальні норми людських стосунків, що склалися історично і стали загальноприйнятими у сучасному суспільстві. Вони не завжди і не усіма у дійсності виконуються, але поведінка у відповідності з ними вважається бажаною і очікується від людей. До основних норм «внутрішньої культури» відносяться наступні вимоги: чини (дій) у ставленні до інших так, як ти хотів би щоб вони діяли у відношенні до тебе (це так зване «золоте правило моральності»); виконуй свої обіцянки, домовленості і зобов'язання; будь добродійним, намагайся в міру можливості робити добро людям, виконувати їх прохання.

Розвиток особистості молодшого школяра: сучасні реалії та перспективи

Формуючи культуру спілкування учнів початкової школи засобами мовленнєво-ситуативних вправ, учителі повинні розвивати в них такі морально-психологічні якості як: уважність, чуйність, вміння бачити моральну сторону своїх і чужих дій і вчинків, витримку, врахування інтересів співрозмовників, володіння собою, повагу до співрозмовників і самоповагу, здатність стримувати негативні емоції, вміння слухати іншу людину, передбачати можливі наслідки своїх слів, дій, вчинків.

Культура і мистецтво спілкування не самоціль, а дорогоцінний здобуток людини. Це засіб духовного розвитку і вдосконалення особистості, яка прагне до відчуття власної гідності. Набуття людиною навичок культури спілкування розв'яже чимало проблем міжособистісних, міжнаціональних взаємостосунків.

Висновки. Отже, здійснений у статті аналіз проблеми дозволяє зробити висновок про те, що в основі комунікативної компетентності молодшого школяра є його культура спілкування, що ґрунтується на загальній культурі особистості, моральних поглядах, переконаннях. Від їх стійкості та міцності залежить рівень культури спілкування, уміння правильно її використовувати в різних ситуаціях спілкування, повсякденному житті.

Високий рівень розвитку культури спілкування є передумовою формування духовної культури, досягнення успіху в подальшому зростанні, збагачення власної культури спілкування і розвитку комунікативних якостей. Культура спілкування становить основу загальної культури учня початкової школи, яка забезпечує якість освіти, адекватну вимогам сучасності.

1. Грехнев В.С. Культура педагогического общения / В.С. Грехнев. – М. : 1990. – 144 с.
2. Етика ділового спілкування : навчальний посібник для вузів / за ред. Т.Б. Гриценко, Т.Д. Іщенко, Т.Ф. Мельничук. – К. : Центр навчальної літератури, 2007. – 344 с.
3. Леонтьев А.А. Язык, речь, речевая деятельность / А.А. Леонтьев. – М. : КомКнига, 2007. – 216 с.
4. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування: навч. посібник / Я. Радевич-Винницький. – К. : Знання, 2006. – 291с.
5. Чмут Т.К., Чайка Г. Л. Етика ділового спілкування: навч. посіб. / Т. К. Чмут, Г. Л. Чайка. – 3-тє вид., стереотип. – К. : Вікар. – 2003. – С. 132-142.

Підписано до друку 12.05.15. Формат 60x90/8. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman. Друк цифровий.
Ум. друк. арк. 25,5. Наклад 130. Зам. №05/05/15

Друк: підприємець Бойчук А.Б. Св. № 11196.
м. Івано-Франківськ, вул. Сахарова, 23/12
тел.0342-55-94-54
E-mail: tolikboychuk@i.ua